

95/15

Kontrolní závěr z kontroly "Investiční dotace na výstavbu železniční infrastruktury"

Zařazení kontrolní akce "Investiční dotace na výstavbu železniční infrastruktury" do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1995 schválilo Kolegium NKÚ pod pořadovým číslem 95/15.

Kontrolu provedly skupiny kontrolujících Odboru průmyslu, dopravy a energetiky a Oblastních odborů NKÚ Plzeň a Olomouc u níže uvedených kontrolovaných osob:

A. Ministerstvo dopravy

B. České dráhy s. o. - Generální ředitelství, Divize dopravní cesty, odštěpný závod

Kontrolní akce byla zahájena v červnu roku 1995 s termínem ukončení v říjnu roku 1995.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost užití a hospodárnost při čerpání investičních dotací ze státního rozpočtu v letech 1994 a 1995 do doby kontroly.

Ve státním rozpočtu na rok 1994 byly v rámci kapitoly 327 - Ministerstvo dopravy (dále jen "MD") schváleny pro státní organizaci České dráhy (dále jen "ČD s. o.") investiční dotace v celkové výši 2 392,5 mil. Kč, z toho individuální dotace ve výši 1 775,2 mil. Kč a systémová dotace ve výši 617,3 mil. Kč. Užití dotací bylo určeno na realizaci "Programu rekonstrukce a modernizace vybraných železničních tratí" a "Programu rekonstrukce zařízení 1994".

Na rok 1995 byly ve státním rozpočtu v kapitole 327 - MD schváleny pro ČD s. o. investiční dotace v celkové výši 2 247,9 mil. Kč, z toho individuální dotace ve výši 1 888,0 mil. Kč a systémová dotace ve výši 359,9 mil. Kč. Užití dotací bylo určeno k realizaci "Programu modernizace tranzitního železničního koridoru Děčín - Praha - Břeclav", "Programu rekonstrukce vybraných železničních tratí" a "Programu rekonstrukce zařízení 1995".

Příjemce státní dotace ČD s. o. zabezpečoval užití dotačních prostředků v rámci svojí vnitřní organizační struktury účelovými organizačními jednotkami Divize dopravní cesty, odštěpný závod (dále jen "DDC, o. z"), tj. Stavebními správami (dále jen "SS") se sídlem v Olomouci, Praze a Plzni.

Proti kontrolním protokolům podala námitky jedna kontrolovaná osoba. Námitky byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících Odboru průmyslu, dopravy a energetiky NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Josef Pohl - předseda, Ing. Karel Bidlo, Ing. Petr Skála - členové) dne 21. prosince 1995

s c h v á l i l usnesením č. 95/15/177
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Ministerstvo dopravy: Bez negativního kontrolního nálezu.

B. Státní organizace České dráhy jako příjemce státních dotačních prostředků při čerpání prostředků ze státního rozpočtu porušila

1. ustanovení § 5 odst. 2. a § 11 odst. 1. zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, podle kterých:

"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky."

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném roce a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

O d ů v o d n ě n í:

ČD s. o. v rozporu s uvedenými ustanoveními čerpala dotační prostředky ze státního rozpočtu na rok 1994 v celkové výši 21 196 509 Kč, a to u následujících investičních akcí:

a) "Rekonstrukce koleje č. 1 Petrovice u Karviné - Dětmárovice", u které SS Olomouc uhradila v měsíci dubnu 1994 ze systémové dotace pro rok 1994 celkem částku 655 760 Kč za konzultaci projektu, zpracování projektu a vypracování geotechnického posudku. Tyto práce byly zadány již v roce 1992 ze strany Traťové distance Ostrava, realizovány v průběhu roku 1993 a v roce 1993 zaplacený z vlastních finančních prostředků této organizační výkonné jednotky ČD s. o. Navíc dále v "Oznámení o limitu čerpání investičních výdajů státního rozpočtu ČR na rok 1994" byla uvedena podmínka MD, že financování předmětné stavby bude zahájeno po písemném souhlasu MD. Souhlas s financováním stavby byl dán teprve na jednání o podmínkách čerpání investic ze státního rozpočtu do železniční dopravy - infrastruktury rezortu MD (Program rekonstrukcí zařízení rok 1994) konaném dne 13. 7. 1994 na Ministerstvu financí;

b) "Modernizace trati Brno - Skalice včetně tunelu č. 8", u které SS Olomouc ze systémové dotace na projektovou přípravu neoprávněně nakoupila 3 ks hrot pera ROLPT2K XD - PT-2K za 11 820 Kč. Dále pak ze systémové dotace na rok 1994 čerpala finanční pro-

středky ve výši 174 850 Kč za práce dle "Smlouvy o dílo č. 1080/93-dodatek č.1" provedené již v roce 1993, tj. celkem 186 670 Kč;

- c) "Modernizace trati Skalice - Č. Třebová", u které SS Olomouc ze systémové dotace v rámci projektové přípravy neoprávněně nakoupila 2 ks hrot pera ROLPT3K XD - PT-3K v celkové hodnotě 7 493 Kč;
- d) "Elektrifikace trati Nezamyslice - Brno", u které SS Olomouc ze systémové dotace na rok 1994 čerpala finanční prostředky na úhradu poplatků za dočasné odnětí zemědělské půdy pro tuto investiční akci, které však byly předepsány rozhodnutím Městského úřadu v Němčicích nad Hanou již v roce 1992 a 1993, v celkové výši 25 710 Kč;
- e) "Usměrněné odjezdy Praha-Vršovice, seřazovací nádraží, 1. stavba", u které SS Praha z individuální dotace na rok 1994 čerpala finanční prostředky na stavební objekty a soubory PS 250 "Dovybavení lokomotivního depa strojním zařízením", SO 3453 "Stoka D - 2. část", SO 3461 "Čerpací stanice opravy lokomotiv", SO 3464 "Kanalizace emulgovaných vod", SO 401 "Stáčecí a plnicí stanoviště" a PS 4121 "Administrativní budova - úpravy", které nebyly součástí stavby, celkem 11 748 611 Kč;
- f) "Rekonstrukce výhybek žst. Praha-Libeň", u které SS Praha čerpala ze systémové dotace 82 528 Kč za práce na výhybkách č. 64 a č. 67, které nebyly součástí schválené investiční akce;
- g) "Rekonstrukce výhybek žst. Strančice", u které SS Praha ze systémové dotace čerpala finanční částku 120 600 Kč fakturovanou dodavatelem firmou "N+N konstrukce a dopravní stavby, s. r. o." za nezaviněné prostoje, které této firmě vznikly porušením závazkového vztahu ze strany zadavatele, tj. ČD s. o. Dále pak SS Praha ze systémové dotace čerpala 344 000 Kč na úhradu faktur za opravu kabelů, které byly poškozeny stavební činností dodavatele a dle smluvních podmínek měla být taková oprava hrazena z prostředků dodavatele, tj. celkem 464 600 Kč;
- h) "Modernizace východní části Praha hl. n.", u které SS Praha čerpala z individuální dotace celkem 526 630 Kč na úhradu dodavatelem Železniční stavitelství Praha, a. s. neoprávněně uplatněné oborové přírážky, stimulační přírážky a přírážky za rozptyl;
- i) "Rekonstrukce trakčního vedení kolej č. 1 - 4 žst. Praha-Vršovice (II. etapa)", u které ze systémové dotace na rok 1994 čerpala SS Praha finanční prostředky ve výši 6 156 507 Kč na úhradu prací provedených dodavatelem "Elektrizace železnic Praha, a. s." již v září a říjnu roku 1993;
- j) "Rekonstrukce mostu v km 47,563 trati Praha - Plzeň", u které SS Plzeň, v rozporu s obsahem znění smlouvy o dílo uzavřené z výsledku soutěže o zakázku na tuto stavbu, uzavřela s dodavatelem ČD - DDC MO Plzeň dodatek č. 1 ke smlouvě na zvýšení ceny díla u části B) a neoprávněně tak dodavateli poskytla ze systémové dotace finanční částku ve výši 1 342 000 Kč.

ČD s. o. v rozporu s uvedenými zákonnými ustanoveními čerpala dotační prostředky ze státního rozpočtu

na rok 1995 v celkové výši 16 589 332 Kč, a to u následujících investičních akcí:

- a) "Usměrněné odjezdy Praha-Vršovice, seřazovací nádraží, 1. stavba", u které SS Praha čerpala finanční prostředky z individuální dotace ve výši 11 110 611 Kč na stavební objekty a provozní soubory PS 250 "Dovybavení lokomotivního depa strojním zařízením", SO 3453 "Stoka D - 2. část", SO 3461 "Čerpací stanice opravy lokomotiv", SO 3464 "Kanalizace emulgovaných vod", SO 401 "Stáčecí a plnicí stanoviště" a PS 4121 "Administrativní budova - úpravy", které nebyly součástí schválené investiční akce;
- b) "Modernizace východní části Praha hl. n.", u které SS Praha čerpala z individuální dotace finanční prostředky 1 100 842 Kč na stavební objekt 3404.3 "Traťové zabezpečovací zařízení Praha hl. n. - Hrabovka", který nebyl součástí schválené investiční akce.
Dále SS Praha čerpala z individuální dotace 82 967 Kč na doškolení pracovníků údržby a dodavateli "Železniční stavitelství Praha, a. s." proplatila z dotace neoprávněně fakturované oborové přírážky, stimulační přírážky, přírážky za rozptyl a více vedlejších rozpočtových nákladů ve výši 42 697 Kč, tj. celkem 1 226 506 Kč;
- c) "Odstavné nádraží Praha, odjezdová skupina 5. B část", u které SS Praha jednak čerpala 4 220 582 Kč z individuální dotace na stavební objekt 310 "POL - úprava části malé západní haly", který nebyl součástí schválené investiční akce, a dále pak dodavatelem DS Praha, a. s. z dotačních prostředků proplatila o 31 633 Kč více vedlejších rozpočtových nákladů, tj. celkem 4 252 215 Kč.

2. ČD s. o. - DDC, o. z. porušila ustanovení § 23 odst. 3 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, které stanoví:

"Výši jistoty v absolutní částce stanoví zadavatel v rozmezí 1 % až 5 % peněžitého závazku."

O d ů v o d n ě n í :

V "Podmínkách obchodní veřejné soutěže" na dodávku stavby "Test B Blovice" bylo požadováno složení jistoty ve výši 1 000 000 Kč, ovšem vzhledem k celkovým nákladům stavby 11 998 000 Kč měla být požadována jistota v horní hranici maximálně 599 900 Kč.

3. ČD s. o. - DDC, o. z. porušila ustanovení § 25 odst. 6 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, které stanoví:

"Zadavatel uvolní bezodkladně jistoty uchazečům, kteří byli ze soutěže vyloučeni."

O d ů v o d n ě n í :

Podané nabídky do soutěže na stavbu "Sanace mostu v km 349,662 trati Plzeň - Cheb" nebyly z hlediska

podmínek soutěže úplné, a proto byly komisí pro otevření obálek soutěže ze soutěže vyloučeny. V "Oznámení o vyloučení nabídky" zadavatel v rozporu s uvedeným ustanovením informoval uchazeče o uvolnění jistoty po uplynutí zadávací lhůty.

4. ČD s. o. - Stavební správa Plzeň porušila ustanovení čl. 2 odst. 4 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku MF (dále jen "Zásady") - č. j. 112/13462/1994 (Finanční zpravodaj č. 4/1994), které stanoví: *"Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla (podle § 546 zák. č. 513/91 Sb., Obchodní zákoník), a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby."*

O d ů v o d n ě n í:

V rozporu s uvedeným ustanovením Zásad poskytla "SS Plzeň" v měsíci březnu 1994 dodavateli investiční akce "Elektrizace trati Plzeň - Klatovy" (celkový limit individuální dotace na rok 1994 byl stanoven na 100,0 mil. Kč) zálohu 20,0 mil. Kč, tj. o 10,0 mil. Kč vyšší, kterou odúčtovala následně v měsíci červnu 1994.

5. ČD s. o. - DDC, o. z. porušila ustanovení čl. 5 odst. 5 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku MF - č. j. 112/13462/1994 (Finanční zpravodaj č. 4/1994), které stanoví:

"Výši dotace na jmenovité akce v rámci systémové dotace a podmínky čerpání stanoví zřizovatel (ústřední orgán). Pokud investor zjistí, že nedodrží stanovené podmínky (termín dokončení stavby, investiční náklady ap.), je povinnen zajistit podrobné zdůvodnění a předložit neprodleně zřizovateli (ústřednímu orgánu) k dalšímu řízení."

O d ů v o d n ě n í:

V rozporu s uvedeným ustanovením Zásad ČD s. o. - DDC, o. z. v roce 1994 bez předložení zdůvodnění a souhlasu MD překročila u stavební akce "RZZ stavědlo č. 2, 4 - Ostrava hl. n." stanovený objem systémové dotace 26 500 tis. Kč o 49,1 tis. Kč, a u stavební akce "DK Ostrava Kunčice - Frýdlant" překročila stanovený objem systémové dotace 12 600 tis. Kč o 347,7 tis. Kč.

6. Protokolem o projednání podmínek čerpání individuální investiční dotace poskytnuté MF ČR z prostředků státního rozpočtu (Form. RI 29/94) ze dne 14. 7. 1994 byl pro stavbu "Usměrněné odjezdy Praha-Vršovice, seřazovací nádraží, 1. stavba" stanoven maximální termín ukončení stavby červen 1995. Termín ukončení stavby nebyl dodržen.

O d ů v o d n ě n í:

MF u této stavby vycházelo z kontroly závazných ukazatelů stavby (Form. RI 19/94) provedené MD dne 20. 4. 1994 a MD schváleného přeschvalovacího protokolu zadání stavby č. j. 21153/92-120 ze dne 29. 10. 1992. Ke dni 31. 7. 1995 ještě nebylo od dodavatele převzato a zprovozněno 88 stavebních objektů a provozních souborů o celkových investičních nákladech cca 253 mil. Kč (v cenové úrovni r. 1992). Dle písemného vyjádření technického dozoru SS Praha lze předpokládat dokončení stavby ve schváleném rozsahu do konce října 1996 s tím, že řadu objektů nebude možno zkolaudovat, neboť bez rozšíření stavby nebudou provozuschopné.

Ředitel bývalé Správy výstavby železnic Praha požádal dne 7. 6. 1993 č. j. 2341/93-SVŽP ředitele sekce infrastruktury GŘ ČD o rozšíření stavby z důvodu reorganizace českých drah, nových skutečností v oblasti lokomotivního hospodářství a navazujících staveb v železničním uzlu Praha. Odbor koncepce rozvoje dopravní cesty ČD s. o. - DDC, o. z. dne 14. 10. 1993 (bez č. j.) s podaným návrhem souhlasil, ale uložil jen zajistit přípravu a rozšíření stavby. Aktualizovaný návrh věcných změn a žádost o rozšíření stavby podal ředitel SS Praha na ČD s. o. - DDC, o. z. teprve v době kontroly NKÚ dne 3. 7. 1995 č. j. 6613/95-SSP. Předložený přeschvalovací protokol však v době ukončení kontroly NKÚ ještě nebyl schválen.

Shrnutí:

Kontrolou byly zjištěny nedostatky spočívající zejména:

- v použití prostředků dotací ze státního rozpočtu v rozporu jak s určenými účely a na konkrétní akce, tak s možností jejich použití v příslušném roce,
- v požadavku zadavatele vůči uchazečům na složení vyšší jistoty při zadání veřejné zakázky, než připouští zákon,
- v zadavatelem pozdním uvolnění jistoty uchazečům, kteří byli vyloučeni ze soutěže o zadání veřejné zakázky,
- v poskytnutí vyšší zálohy dodavateli, než stanoví "Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku",
- v nezajištění podrobného zdůvodnění a jeho předložení ústřednímu orgánu ke schválení, ze strany investora při zjištění, že nedodrží schválené investiční náklady stavby, jak stanoví "Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku",
- v nedodržení stanoveného termínu ukončení stavby a jejího rozsahu dle "Protokolu o projednání podmínek čerpání individuální investiční dotace" poskytnuté MF ČR z prostředků státního rozpočtu ze dne 14. 7. 1994.

V souladu s plánem kontrolní činnosti kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Pohl.